

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1227/922.

Tuturor oficiilor parohiale din tractul protopresbiteral Timișoara.

Prin renunțarea părintelui protopop Ioan Oprea devenind vacant scaunul protopopesic în tractul Timișoara, conducerea afacerilor acestui protopopiat, până la deplinirea lui în calea sa, am concretizat-o părintelui protopop Dr. Patriciu Țiucra al Vingei, denumindu-l de administrator protopopesic al tractului Timișoara.

Aducând aceasta la cunoștința tuturor, pe cari îi privește, provocăm și îndatorăm oficiile parohiale din tractul Timișoara ca aceasta denumire să o publice poporului în sf. biserică spre știre și acomodare astfel, că în afacerile, cari privesc oficiul protopresbiteral controla și inspecțiunea școlara, până la îndeplinirea protopresbiteratului, eventual până la alta dispozițiune, să se adreseze susnumitului administrator, căruia să-i deie cu toții ascultarea oficială, onoarea și respectul cuvenit, nu altcum și tot sprijinul recerut, atât în conducerea, cât și în promovarea afacerilor protopopiatului vacant. Se observe că circular separat nu se dă.

După cari cu binecuvântarea arhierescă am rămas de tot binele voitor.

Arad, din ședința plenară a Consistoriului ort. român, ținută în 28 Aprilie (11 Maiu) 1922.

Ioan J. Papp,
Episcop.

Zece Mai.

Zece Mai este praznicul tuturor sărbătorilor noastre naționale, este o zi sfântă și măreață de evocare a neuitatelor momente în cursul cărora s'a scris în cartea glorioasei noastre Istorii, înființarea adevăratului stat român, ca alcătuire puternică și ca regat, destinat unui mare viitor.

După secole întregi de suferințe pentru poporul Român, în cari ca element de ordine și credincios bisericii noastre ortodoxe, a dat dovada tenacității de-a rezista la toate urgiile sorței. Strâns între dușmani a făcut proba de foc că poate să moară, dar nu știe să fie înfrânt.

A venit apoi epoca de înălțare și triumf în care generația eroică dela 1848, 1856 și 1866 a știut să reclădească și să pue fundamentul unui stat modern.

Și mai departe poporul Român stă ca o sentinela neadormită în fața pericolului, și în vremea ce toți vecinii săi: Unguri, Sârbi, Bulgari ect. gemeau în robia turcului, neamul nostru trimitea viteze oștiri la Dunăre, Carpați și Nistru pentru a spulbera planurile năvălitorilor. Acestea sforțări și suferințe n'au fost inutile, căci după lupte eroice reușește prin fulgerătoarea sabie a marelui Rege Carol I. să sfarime ultimele lanțului ce ne pusese turcii pe gât și la 1881 să înalțe principatele romane la rangul de regat.

Aceste momente de culminație națională în cari să concentrează rezultatele independenței și Regulității noastre sunt praznuite în 10 Mai.

Dar la obișnuita comemorare de 10 Mai de aici încolo să adaugă o nouă notă de fală, marire, vitegie, fericire și nădejde. Este conștiința reîntregirii noastre naționale în

urma marelui și înfricosatului războiu, în care s'a jertfit o generație întreagă de eroi.

La aceasta sărbătoare locul prin și-I revindecă biserica noastră ortodoxă națională care a crescut pe fauritorii României-Mari. Deci în ziua de 10 Mai toți fiii neamului nostru va prăznuți aceasta ziuă națională, într'un elan de însuflețire grandioasă. De pe culmile însângerate ale falnicilor noștri munți, până în câmpiile largi, unde dorobanții noștri și-au însemnat pașii și unde odihnesc sfintele jertfe ale glorioșului nostru război, din falnicele palate până la casele umilite, înfrățiți în temelul aceleiași credințe și aceluiaș ideal, poporul nostru deodată cu prinosul de recunoștință pentru iubii noștri Săverani, cu adevărat traianic legați de națiunea, care și-a pus în cumpăna victoriei: eroizmul, jertfa și dragostea adâncă de moșie, premărește memoria acelor cari și-au sacrificat viața pe altarul scumpei noastre patrii.

Dar 10 Mai trebuie să fie un îndemn pentru inimile românești și un îndreptar pentru zile de muncă și consolidarea izbânzilor câștigate.

Pastorală P. S. S. D-lui Episcop de Oradea-Mare.

Nr. 530/1922. Pres.

Roman

din mila lui Dumnezeu dreptcredincioșul Episcop al Orăzii-Mari.

Iubitului cler și popor din de Dumneșeu scutita eparhie a Orăzii-Mari, dar și milă dela Dumneșeu Tatăl și binecuvântarea Noastră arhierescă.

„Pre Isus căutați, Nazarineanul cel răstignit; s'a sculat nu este aici”.
(Marcu XVI. 6).

Hristos a înviat!

Iar dacă a trecut Sâmbăta, ne spune sfânta evanghelie, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salome, cuvătoasele mironosițe, se duc cu mireșme la mormânt să ungă trupul mort al lui Hristos, iar acolo au aflat un tiner care

a zis lor: „nu vă spăimântați . . . s'a sculat, nu este aici, iată locul unde l'au pus pe el”.

Tinerul era Ingerul Domnului, trimis să vestească bucuria mare a învierii Domnului nostru Isus Hristos întocmai cum Ingerii au vestit păstorilor Nașterea Lui: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoire”. Ingerul Domnului vestește la iesele din Ierusalim că s'a sălășluit pacea și bunăvoia între oameni; tot Ingerul Domnului vestește la mormântul din Golgota, că Hristos a învins lumea. Ingerii sunt solie cerească pe pământ, mijlocitori între Dumnezeu și om. De aceea ne rugăm lor să fie tălmăcii rugăciunilor noastre la Tatăl cel ceresc. Cine are rugăciuni are și păzitor al vieții sale.

Ingerul Domnului fii cu noi ca cu pace să aducem Domnului nostru Isus Hristos sfânta jertfă a mulțumirei, prinosul sufletului creștin, pentru nemărginita bunătate ce adus o pe pământ prin descoperirea adevărului și vindicarea sufletului cu medicina cea cerească a sfintelor sale taine, așezate în biserica sa. Nici când n'am fost mai mult îndatorați la mulțumită decât astăzi, când numai El ne poate mântui din sguđuirea mare peste care trecem. Cu iubire părintească vin între voi, suflete scumpe, încredințate păstoririi mele, să depunem pe Sfântul Mormânt prinosul recunoștinței noastre; să ne închinăm Sfintei Învieri, ce a pecetluit opera adecă alcătuirea răscumpărării noastre pentru viața nouă întru Hristos. Sfinte Doamne, binecuvintează acest prinos, și sfințește Paștile noastre. La acest Sfânt Mormânt să ne examinăm adecă: cercăm sufletele, că oare suntem noi adevărați creștini? Mântuitorul Hristos zice: „Eu sunt viața, voi sunteți mlădițele. Eu întru voi și voi întru mine”. Oare e Hristos în noi și noi în Hristos? Hristos este întru noi atunci când credem în Dumnezeirea Lui, când credem în puterea sfințitoare a darurilor Lui, când credem în adevărul învățăturilor Lui, când credem în Mântuirea sufletului prin Hristos, — când primim pe Hristos întreg în sufletul nostru. Iar noi întru Hristos suntem atunci când împlinim legea Lui, când toată gândirea

noastră, toată simțirea noastră, toate faptele noastre sunt răsărite din învățăturile Lui, ca mlădița din viță. În viță și mlădiță e aceeași circulație de viață. Această închegare a sufletului cu Hristos într'o ființă creștină e viața care dă roadele faptelor bune. Fără această închegare nu e Hristos în noi, nici noi în Hristos, Hristos înzădar a înviaț pentru noi.

În lumina acestor criterii, supse pe înțelesul tuturor, semne ale vieții creștinești, nu vedem roadele ei: faptele bune, sfințenia vieții. Se pare că turma turburată de ispitele vieții s'a îndepărtat de Hristos. Mâni necurate, smulg mlădițele din vița lui Hristos și aceste nu mai dau roadă. Vor peri aceste mlădițe ca niște uscături, dar vița nu pierе și ea vecinic odrăsește noi mlădițe sănătoase. Aceasta este puterea de viață a creștinismului. Fiii întunerului au răstignit pe Hristos, dar El a înviaț și învățăturile Lui trăiesc vecinic, odrăslind în via sădită de el.

E greu, zic cei ce stau la răspântiile ispitelor. Dar pentru aceea a venit Hristos, să-ți ajute. Incredințează-ți Lui viața ta și te va ajuta. Cel ce atât de glorios a învins moartea, va învinge și patimile tale. Vino la Mormântul gol al lui Hristos de câte ori te vor ispiti păcatele și vei afla că și pentru tine este înviere din moartea păcatului, care te ispitește. Dă-ți sufletul lui Hristos și El îl va mântui, pentru că la El este mântuirea.

Greu este aceluia, care stă singur în bătaia valurilor de patimi, cu golătatea stearpă în suflet. Păgânului care însuși și-a făcut o religie închipuită și celor ce n'au nici o religie în sufletul lor, decât însetoșarea inimei omenești, care nu poate străbate la taina vieții, nu poate deslega ținta ei, ci se pierde în sbuciumul unei fericiri care nu există.

Acelora cari au primit pe Hristos în sufletul lor și au trăit după învățăturile Lui nu le-a fost greu nimic. Uită șirul nesfârșit al faptelor creștinești, cari au alcătuit tot ce este mareț dela Domnul nostru Isus Hristos. Virtuțile cari răsar ca florile din mormântul lui Hristos și înalță pe om până la desăvârșire, până la sfințenia vieții. Sfinții cari împodobesc bisericile noastre sunt chipurile crești-

nului desăvârșit. Ei sunt mărturiile vieții că nu e greu a învinge ispitele vieții când ai pe Hristos în sufletul tău. Că oameni au fost și ei ca noi, sfinți au devenit prin virtuțile lor. La aceste virtuți ne închinăm când stăm înaintea icoanelor lor sfinte. Aici în lumea aceasta a virtuților nu este nici bogăția fericire, nici sărăcia nefericire, ci o singură fericire: Bogăția sufletului în fapte bune.

O, câți s'ar împărți pe cămașa lui Hristos! Iată, între cărturari, clasa crescută pe cartea culturii moderne, adecă pe cartea învățăturilor noi omenești. Și ei recunosc că învățătura lui Hristos este mai curată, etica adecă morala creștină e mai desăvârșită, dar nu pot purta jugul lui Hristos. Să se acomodeze, adică potrivească cer ei, creștinismul la vremurile de astăzi. Să sancționeze vederile civilizației de astăzi, să se împartă cu ei pe cămașa lui Hristos, sub cuvânt de învățatură. Nu Cămașa lui Hristos nu se împarte între învățătura omenească și dumnezească, ea e numai una nedespărțită, a lui Hristos. Civilizațiunea creștină e largă, ea cuprinde în sine toate desăvârșirile omenești, în ea e propășirea adevărată a omului. Vrei ceva mai mult decât ești astăzi? N'ai decât să te faci creștin mai bun, să mergi pe urmele marilor bărbați ai bisericii și vei afla deslegată ținta vieții tale. Creștinismul nu se schimbă nici când după vremuri, pentru că nu vremurile sunt peste creștinism ci creștinismul peste vremuri.

Pofta aceasta de a se împărți pe cămașa lui Hristos a ajuns și până la bunii noștri plugari, sub cuvânt de evlavie. Nu din sufletul poporului nostru, blând și bun, a răsărit această poftă ci din plaiuri streine, dușmănoase neamului românesc, cari vor să bată păstorul ca să risipească turma.

Domnul nostru Isus Hristos a întemeiat o singură biserică creștină. Cărma acestei biserici au încredințat-o sfinților Apostoli, cari prin punerea mânilor au predat această cărma preoției sub dar, în chip de taină, cu dreptul de a propovădui cuvântul lui Hristos și a împărtași sfințele taine credincioșilor. „Mergeți și învățați toate popoarele — zice Mântuitorul Hristos apostolilor săi — botezându-le pe ele

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Câte veți lega pe pământ, legate vor fi și în cer și câte veți deslega pe pământ, deslegate vor fi și în cer". Taina aceasta a preoției este atât de mare, încât de pildă Sfântul Ioan Gură de Aur s'a cutremurat să o primească și a căutat să se ascundă din naintea hirotoniei. Mare este taina preoției pentru că prin ea încredințează Mântuitorul Hristos sufletele cele scumpe ale credincioșilor preotului, iar acesta sub dar ia răspunderea pentru ele înaintea lui Dumnezeu.

Dar celui ce a ieșit de sub legătura lui Hristos, nu-i este nimic sfânt. Stan și Bran ia asupra sa haina lui Hristos și restălmăcind în divanuri Sfânta Scriptură, pe care nu o înțelege, se scoate pe sine de adevărat apostol, de sfânt pocăit, turburând liniștea sufletească a bieților oameni cu aiurările lor îndrăznețe, de a duce ei lumea la Hristos. Da, e o pocăință, dar numai aceea ce se face în suflet și sub dar își primește deslegare, în taina pocăinței, împărtășită de preot, căci cheia legării și deslegării a dat-o Mântuitorul Hristos preotului de sub dar, pe altă poartă nu se poate intra la Hristos, de cât pe cea deschisă de El. Un Hristos, o biserică, un adevăr. Tot ce iese din această legătură pe cuvânt de evlavie pocăinței, este luarea numelui lui Dumnezeu în deșert păcat contra Duhului Sfânt, ce nu se iartă.

Vremurile au mai năpustit un soi de oameni asupra noastră, iubiții mei fii sufletești, sub cuvânt de libertate adecă slobozenie. E vorba de groaza roșiilor de tristă aducere aminte, a bolșeviciilor din cari și astăzi au mai rămas sub spuză între voi. Mântuitorul Hristos zice: „Eu sunt slobozenia“ și ne-a dat și nouă toată slobozenia de a ne face traiul vieții plăcut și bun, afară de ucigătoarea slobozenie a păcatului. Voi ați văzut cu ochii ce s'a întâmplat sub slobozenia păcatului de pe vremea bolșevicilor. Morminții dela Beiuș, Șeșiștel, Bratca și de pretutindenea, unde a ajuns groaza roșie, mărturisesc de moartea adusă de slobozenia păcatului. Dacă nu venea de Hristos iubitorul nostru rege Ferdinand I. cu viteaza lui armată să ne scoată din ghiarele lor, astăzi am fi și noi acolo unde e

Rusia lui Trotzki și Lenin. Insuși guvernul sovietelor mărturisește că sub domnia bolșevică în Rusia au fost uciși de roșii două milioane de oameni și anume: 28 episcopi, 1215 preoți, 6000 învățători și profesori, 2.600.000 soldați, 200.000 muncitori și peste 800.000 plugari. După acest prăpăd de oameni a urmat acum și foametea. Părinții infometaji își mănâncă de vii copii și să mănâncă om pe om, cel mai tare pe cel mai slab, ca să-și mântue viața, așa că numărul jertfelor bolșevismului s'a urcat acum la zeci de milioane. Fericirea Rusiei de ordinioară e persecută într'un mormânt. Groaza roșie a ucis pe țarul alb ca să ia puterea în mâna ei sângeroasă, cu care a băgat în mormânt poporul nevinovat. Aceasta este povestea tristă a Rusiei sfaturilor. Iată ce a făcut din om slobozenia păcatului.

V'am adus cu gândul dela mormântul lui Hristos, până la morminții cei proaspeți ai păcatului social de astăzi. Rătăcirile sunt deosebite dar sfârșitul lor e același, — prăbușirea societății. Precum natura nu poate trăi fără soare, așa nici sufletul fără soarele lui, care este religia. Dela mormântul lui Hristos Vă chem la înviere sufletească, ca Ingerul care ne vestește, că Hristos a înviat, să-i putem răspunde cu faptele noastre creștinești, că adevărat a înviat. Atunci va fi praznicul Paștilor nu numai în jurul bisericii, ci și în suflet; atunci va fi acest praznic prinusul recunoștinței noastre pentru nemărginita bunătate ce ne-a adus Hristos pe pământ atunci a înviat Hristos și pentru noi.

În nădejdea acestei învieri sufletești din moartea rătăcirilor, implor Darul Domnului Nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh asupra voastră, iubiții mei fii sufletești. Amin.

Dat în reședința noastră episcopală din Oradea-Mare la Sfintele sărbători ale învierii Domnului Nostru Isus Hristos din anul 1922.

Roman Ciorogariu (ss.)

Episcop.

Stând de vorbă.

— Cameleonul. —

Știam și noi, o „biată“ de revistă bisericească, ceva cât de cât despre Cameleon. Întâi de toate că, după concepția ritualistică a Legii vechi, Cameleonul e un animal „spurcat“. Concepția aceasta ritualistă a trecut, în parte, și în Molitvenic.

Și mai știam și aceea, că pe numele de Cameleon i-se zice uneori și unuia ori altuia om, într'un senz figurat. Dar nu știam și nici nu am putut verifica, noua însușire ce i-se atribue, că și Cameleonul — sughiță.

Pân'acum știam de sughițul omului. Și dacă și omului i-se poate zice pe numele de Cameleon, e foarte logic, că și Cameleonul sughiță.

Aceasta mare descoperire pe terenul științelor naturale, a „sughițurilor cameleonice“, este gloria redacției „Școlii Primare“ din Arad! Va să zică o glorie științifică românească!

Nu putem ști: din cari țări se derivă exemplarul de Cameleon, care a fost obiectul de studiu zoologic al redacției. Patria, mai bine zis patriile (că-s mai multe), ale Cameleonului sunt: Africa nordică, Indiile, Australia și chiar Andaluzia, o parte din țara „romanică“ a Spaniei. Trebuie că de speță romanică va fi fost exemplarul. Din afinitatea aceasta se va fi derivând și originalitatea descoperirii din chestiune.

Descoperitorul „sughițului cameleonice“ e nițel tendențios, însă. Are adeca pretenția, ca exemplarul său să fie dintre cei din slujba bisericească. Mare noroc pe noi, însă, că oroarea noastră apodictică față de orice speță de Cameleon o confirmăm prin concepția ritualistică despre natura spurcată a Cameleonului. Știți, doară și DV., că bisericanismul nostru și altmintrea e prea rigorist în ale ritualismului.

Și așa, după Cameleon trebuie să căutăm în alta parte.

Vom recurge deci la sistemul deductiv, plecând dela premisa originii romanice a exemplarului studiat de „Școala Primară“, și dela însușirile Cameleonului, constatate de zoologi de profesiune.

Acestia ni-o spun, că bietul Cameleon poate trăi nu numai prin arbori, ci și în colivie. În senz figurat: chiar și într'o redacție, zicem noi.

Cameleonul veritabil e din familia acățărătoarelor vermiline și are o limbă lungă și învăscută în salivă cleioasă. Limba și-o poate scoate cu luțimea fulgerului, în lungimea de jumătatea corpului său. Și nu putem înțelege: De ce din „Școala Primară“ ies, în chipul tot atâtor lungi limbi, agresivități de condeiu pățimaș. În urarea de Paști, redacția are de pildă un period de 1 m. și 59 cm. — binișor mai mult de cât jumătatea lungimei ori cărui — redactor. Să vede că redacția s'a acățărat pe feliul de a

scrie, uneori, al d-lui Iorga. Și mai are redacția, în articolul următor, atâta salivă!

Are Cameleonul, mai departe, și doi ochi mari, cu cari poate vede în aceeași vreme în două direcțiuni deosebite. Mare avantaj! Știi așa, cum trebuie să fie înzestrat un Cerberus, ce se respectă, al opiniei publice. De pe înaltul arbore al redacției apoi se vede hăt bine, cum „Cărturarii și farizeii vremii moderne“ și „analfabeți“, în „forfoteală“ și în „sughițuri cameleonice“, scriu la „zapise din care țîșnesc minciuni nerușinate“, vrând să mănce chiar și capetele dascălilor.

Mai are Cameleonul încă o însușire. Iși schimbă culoarea după starea dispoziției, după temperatură, după condițiile de lumină și chiar și de nutrițiune. Și-așa, Cameleonul zoologic este, în senz figurat, tipul omului fără convingeri, care și-le schimbă după împrejurări.

Redactorul „Școlii Primare“ a trecut printr'un proces similar. Când mânca pita dascăliei confesionale, eră bun-bucuros să concluce, în calitate de comisar consistorial de examene, cu ceil „analfabeți“ în ale pedagogiei. Iar acum, — „în l. an a (?) eliberării întregii cete dascălești“: vezi urarea de Paști, — de când ca învățător de Stat a intrat în alte condiții de „lumină“ și de „nutrițiune“, s'a transfigurat.

De ce nu ar și sughiță atari Cameleoni? Sughiță, dragă Cameleon, sughiță în pace. E mult mai bine să sughiți, de cât să-ți prădezi înzădar saliva!

Drepturi și Pâne.

De-o bună de vreme încoaci, asistăm la dure-roasele frământări de pe urma politice de statificarea școalelor noastre confesionale. Statul nu vrea să știe de asemenea școale și nici de dreptul, divin și natural, în temeiul căruia Biserica ține la școalele sale. Și astfel, după multe alte dispoziții anterioare ale Statului, ne-am trezit într'o zi cu *faptul statificării învățătorilor nostri*, fără să ni-se fi comunicat nici până azi ordinul de statificare, pe care l-am cerut, în re-pețite rânduri, dela Directoratul general din Cluj și dela Ministeriul Instrucțiunii din București.

Statul ni-a călcat, va să zică în picioare, cu proces sumar, un drept legal, care eră înscris în legile de stat în vigoare.

O Biserică, având conștiința drepturilor sale și a ordinii de legalitate în Stat, cum este și Biserica noastră, nu s'a putut și nu se poate împrieteni cu atari proceduri, nici dacă vin ele dela stăpânirea noastră românească.

De aci urmează seria de interveniri și proteste chiar, pentru restabilirea legalității și pentru respectarea unui drept fundamental al Bisericii noastre, de a-și avea școala sa proprie. Statul însă, prin or-

ganele sale de guvernament, tace — tăcerea peștelui. Iar prin asemenea atitudini deschide, largi, ușile anarhiei în viața de drept a Statului însuși și în conștiința cetățenilor, lăsând să se creadă, că în o viață de Stat, bine ordonată, ordonanțele pot să stele mai pe sus de legi.

Iată simbul *conflictului de drept* între Biserică și Stat pe tema școalelor.

*

Conflictul acesta se agravează prin *chestia de Pâne*, ce cu tot dreptul o cer dascălii confesionali, și prin mijloacele nepotrivite, prin cari lupta pentru Pâne este îndreptată împotriva drepturilor Bisericii; și întreg odiul lipsei de Pâne — pe care *Statul o deneagă învățătorilor confesionali* chiar și după intervenirile neconținute ale Bisericii — este aruncat în cărca Bisericii înseși.

În chipul acesta, s'a pus la cale un măiestrit și ignobil atac împotriva drepturilor Bisericii. Învățătorimea, la rândul său, frământată de neajunsurile vieții zilnice, pe cari i-le recunoaștem, secondează uneori chiar cu insulte, aceasta agresiune mascată a organelor statului.

Învățătorii noștri însă ar putea să înțeleagă, că aceasta tactică este nu numai ignobilă, ci și absolut nemorală. Nemorală din partea celor ce instighează învățătorimea împotriva școlii confesionale, cu gândul de a o distruge în favorul statificării sub cuvânt de asigurarea existenței învățătorilor. Și nemorală și din partea acelor, cari se lasă seduși, s'au chiar terorizați, de farzori politico-pedagogici, cari fac chestie de pâne din o chestie de drept.

Învățătorimea ar trebui să vadă, nu numai mâna care îi întinde în *acest* mod nedemn o coajă de pâne, ci și mâna cealaltă, care lovește în drepturile legale ale Bisericii și, căutând să o despoaie de atribuția culturală, seamănă sămânța anarhiei în viața de drept a statului nostru.

Mai ales organele de conducere ale Statului ar trebui să înțeleagă, ce înseamnă, sub raportul vieții de drept și sub al celei sociale: să micșorezi ordinea de drept și de legalitate până la treapta unui instrument politic pentru desarmarea adversarului fictiv și ca, spre a-ți ajunge acest scop, să apelezi la instinctul conservării individuale.

Dar învățătorimea și organele Statului înțeleg atâta cât pot și, mai ales, cât *vor* să înțeleagă din definiția de drept, că „*jus est ars boni et aequi*” — dreptul este arta binelui și a dreptății.

Statul ne ciungărește dreptul de existență a Școalelor confesionale și vrea să ne micșoreze biserica la rosturi de tipice numai. Iar învățătorimea, crescută în școlile și cu pânea Bisericii, cere, uneori prin cuvinte de grele jigniri, capul Școlii confesionale, pentru ca în prețul acestui nevinovat sânge s'ajungă la *Pâne* și la o libertate rău înțeleasă.

Dar „arta” aceasta, prea evident, nu duce nici la realizarea binelui obștesc, nici la încetățenirea dreptății sociale, ci la anarhie publică.

Acest cuvânt de acuză trebuie să fie răspunsul nostru la adresa tuturor acelor, cari au provocat acest dureros conflict și nu-și dau seama, că ce înseamnă: să te joci cu respectul legilor și cu trezirea instinctelor maselor, în slujba unei acțiuni nedrepte.

Infierăm aceasta politică neînțeleaptă, care face din Pâne o armă nedeamnă împotriva Dreptului, și-i facem atenți la urmări pe toți cei ce în acest chip se joacă de-a focul în paiele vieții noastre publice.

Instinctul Pânei mai încurând calcă Dreptul în picioare, decât să-l apere. Din contra Dreptul, când este respectat, garantează susținerea ordinii sociale, în cadrele căreia Pânea poate fi câștigată, cum a rânduit Dumnezeu: prin muncă cinstită și stăruitoare, și nu prin siluirea ordinii publice și a legalității.

Sub acest raport etic și juridic-social, organele Statului nostru chiar ar trebui să cultive pornirile bune ale Învățătorimei, în loc de a o micșora la rostul unui instrument nemoral în viața de drept a Statului nostru. Ar trebui să le deie prilejul acesta, cu atât mai vârtos, că *nici o ceapă degerată nu plătește întreagă pedagogia deviată dela simțul de drept*, care — mai ales în zilele noastre de zavistie — trebuie să fie pus la temeliea culturii Dascălimei și la a afirmarea acesteia în toate rosturile sale educative în mijlocul poporului nostru.

Pe cărarea însă, pe care Statul îi îndrumă în mod ocult prin organele sale subalterne pe învățătorii confesionali, nu se poate ajunge la bine. Nu, ci cel mult la aceea, ca *Sufletul Dascălesc — aceasta mare energie morală, care trebuie să rămână pururea curată și ridicată d'asupra patimilor și instinctelor*, spre a săvârși apostolia culturală în armonie cu apostolia religioasă — *se va desechilibra*: își va pierde conștiința adevăratei sale misiuni, deplasându-se în agenți ai meschiniei politice.

Inceputul acestui sinistru proces sufletesc s'a făcut deja. Ne doare nespuse de mult aceasta constatare, cu care eram datori.

Dar cuvântul trebuia spus, pentru ca să-l înțeleagă toți cei vizati, mari și mici de o potrivă.

Un lucru este Dreptul inalienabil, natural și divin, al Bisericii de a-și avea școala confesională ca instituție bisericească, și *cu totul altceva este o bucată de Pâne. Dreptul nu poate fi înghițit și consumat cu bucățica de Pâne, ci el rămâne și va rămâne*, în ciuda tuturor *Isavilor* noștri, cari cred că pot precepeți un drept pe o pâne și o fertură de linte.

PROTOCOL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1922.

Ședința III.

S'a ținut în 11/24 Aprilie 1921 la oarele 4 d. m.

Președinte: P. S. Sa Dl Episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Dr. Teodor Băbuția.

Nr. 26. Se cetește protocolul ședinței prime și se verifică.

Nr. 27. Se cetește protocolul ședinței a doua și se verifică.

Nr. 28. Prezidiul anunță că conform regulamentului afacerilor interne urmează interpelări și propuneri.

a) Dl deputat sinodul Dr. Gheorghe Ciuhandu face următoarea propunere:

Implinindu-se la toamnă o sută de ani dela înființarea institutului teologic, care este cea mai înaltă școală din eparhie;

având în vedere, că acest eveniment este prea remarcabil în viața culturală a diecezei și că prăznuirea acestui eveniment bisericesc și cultural este o datorie ce nu poate fi scăpată din vedere:

Sinodul invită Consistorul, să iee toate demersurile pentru serbarea acestui eveniment cultural important, cu festivități potrivite caracterului acelu institut.

Sinodul în temeiul §-lui 29 din Regulamentul pentru afacerile interne declarând aceasta propunere de urgență și admitându-o la desbatere meritoriată, o incuviintează și invită Consistoriul a o executa.

b) Tot Dl deputat Dr. Gheorghe Ciuhandu propune:

În vederea, că în orașul Arad este concentrat, încă din vechime, un contingent mai mare de armată, care încă își are trebuințele sale sufletești;

că în trecutul mașter n'am avut ca bisericească posibilitatea de a înzestra acest contingent de armată cu preot propriu aparținând bisericii noastre, iar acum, sperativ, s'ar putea realiza mai ușor acest scop;

că în gremiu și nici în parohia Arad nu avem atâția preoți, ca să putem prevedea necesitățile sufletești ale armatei noastre din loc;

că se împune, ca o chestiune de prestigiu a bisericii și ca o chestiune sufletească a armatei, să avem în garnizoana Arad un

preot militar stabil, care să provadă necesitățile curente precum și îngrijirea sufletească a celor din penitențiarul armatei din loc:

Sinodul invită Consistorul, să iee de rudență demersurile necesare, ca și până la sistemizarea unui post de preot militar să fie cine îngrijii de trebuințele sufletești arătate.

Totodată Consistorul eparhial, după ce-și va fi luat informațiile necesare despre contingentul de armată și din alte centre ale eparhiei, să ceară pe calea mitropoliei noastre, dela organele de conducere a statului, sistemizarea posturilor de preoți de garnizoană.

Fața cu aceasta propunere, Prezidiul deslusește, că în această afacere s'au luat demersurile necesare de mai nainte și propunerea nu poate avea alt sens, decât continuarea demersurilor luate.

Se predă comisiunei organizatoare.

c) Cu privire la îngrijirea sufletească a bolnavilor din spitale, azile și indivizilor din penitențiar, Dl deputat Dr. Gh. Ciuhandu are următoarea propunere:

Având în vedere, că în spitalul județean de aici sunt mulți bolnavi, iar în penitențiarul tribunalului din loc sunt 119 penitenți (peste 58%) români ortodocși, tot atâția fii sufletești ai episcopiei Aradului;

că tot în Arad mai avem un spital de copii și un asil de copii, precum și un asil pentru bătrâni, în cari institute filantropice sunt plasați mulți credincioși ai aceleiași episcopiei;

că toate aceste institute sunt lipsite de îngrijirea sufletească, pe când celelalte confesiuni se îngrijesc de ai lor, și nu odată credincioși de ai noștri din atari institute sunt cuminecați de preoți r.-catolici, cari vizitează aproape zilnic pomenitele institute;

că e o înaltă datorie a bisericii noastre, ajunsă acum la libertate, să-și facă întreagă misiunea didactică și filantropică față de atari suferinzi și neajutorați;

că atari institute sunt și în Timișoara și în alte orașe.

Sinodul eparhial decide:

Consistorul eparhial este îndatorat: să erueze numărul institutelor corecționale și filantropice de felul arătat, precum și cifră credincioșilor noștri plasați în acelea, pe întreagă întinderea diecezei; — să iee de urgență toate măsurile necesare pentru mângâierea și instruirea potrivită a atâror credincioși de ai noștri.

De asemenea să inițieze Consistorul demersurile necesare, pentru ca în centrele cu mai multe sau cu mai impoporate instituțiuni de acestea să se sistematizeze posturi de preoți, — așa de pildă la Arad pentru doi preoți, între cari să se repartizeze acele institute.

Deosebit să se inițieze demersuri și pentru ca la institutele mai impoporate, la spitale și penitențiare, să se aranjeze altare, la cari să se poată ține și sfânta liturghie.

La proximus sinod să se facă raport detaliat despre populația atăror institute, despre rezultatele ajunse de Consistor, ori despre pedecile întimpinate.

Prezidiul deslucește, că chestia instituirii unui preot la penitențiarul de stat în Arad e în curgere. Până acum însă nu s'a putut rezolvi afacerea din cauza dotației insuficiente oferită de stat.

Pentru provederea sufletească a bolnavilor din spitalul județean din Arad încă s'au inițiat demersuri încă în anul 1921.

În fine s'a făcut intervenire și pentru biserica din Cetate, spre a fi transformată după ritul ortodox și provăzută cu preot și cantor stabil și cu ornatele și obiectele necesare. Până acum răspuns n'am primit.

Propunerea se predă comisiunii organizatoare.

d) Tot Dl deputat Ciuhandu, pentru luarea unor măsuri de apărare împotriva publicațiilor de tipar rele, propune:

În vederea, că în viața noastră publică se ivesc unele fenomene de un trist augur, cari tind să submineze autoritatea bisericească și chiar și prestigiul Bisericii pe calea unor produse de tipar, — și anume:

că mai multe periodice românești, chiar și din părțile diecezei Arad, au început să scrie despre Biserică și autoritatea ei precum și despre preoțime în termeni, cari nu mai înseamnă o justă și obiectivă critică, ci o operă distructivă și anarhică;

că între atari gazete este de pildă „Voința Banatului” din Timișoara, care scrie în Nr. său 50 din a. c., pentru popor: „Dela popa nu mai luați anaforă, nu-l mai chemați la citanie, nu-i călcați pragul, nu-i dați binețe, că luda nu-i vrednic de onoare”;

că alta gazetă din Arad „Școala Primară”, organ al învățătorilor din revizoratul Arad, începând din anul trecut și-a avut ieșiri atât de pătimase, încât Consistorul a trebuit să-i facă proces de calomnie pe tema scrisului alor doi fosti învățători de ai noștri;

că aceasta gazetă, ce se tipărește în tipografia noastră diecezană — ceea ce e un lucru absolut nepotrivit — înzultă în cei mai drastici termeni; —

În vederea, că alătura de atari rătăciră a celor din mijlocul nostru, mai avem de a înregistră și alte fenomene similare, și anume;

că, în aceeași vreme, ne subminează, din afară, propaganda sectarilor, susținuți din

străinătate, cari împart foi de propagandă și broșuri sectare printre poporul nostru;

că prin unele biblioteci populare, ca cele dăruite câtor va comune de ale noastre și muncitorilor de câtră „Ministeriul Muncii și Ocrotirilor sociale”, se strecoră cărți absolut nepotrivite pentru popor, cum este d. ex. „Antichristul” de Frid. Nietzsche, într'o bibliotecă poporală de pe Murăș;

că, în aceeași vreme, nici Librăria noastră diecezană, cărțile ce le desface, nu și-le selecționează destul de bine din punctul de vedere al intereselor religioase și bisericești;

că Tipografia diecezană, deasemenea, primește și execută lucrări de tipar fără considerarea la aceste interese; —

În vederea că, spre a preveni distrucțiunea morală-socială propagată prin asemenea lucrări de tipar nepotrivite, se cere o seamă de măsuri de apărare pe a ceeași cale a tiparului.

Sinodul eparhial decide:

1. Consistorul eparhial să atragă atențiunea preoțimei pastorale, să fie cu băgare de seamă la cărțile, pe cari le cetește poporul, căutând să înlăture cărțile rele și recomandând lecturi potrivite.

Iar cărți de tendență anticreștină, cari s'ar fi strecorat prin bibliotecile poporale, să le adune la oficiul protopopesc concernent, pentru trimitere la Consistor.

De asemenea să caute preoțimea, ca gazetele nepotrivite din mâna poporului să fie înlocuite cu altele potrivite și conforme învățaturii bisericești și intereselor Neamului.

2. Tipografia diecezană și Librăria diecezană să fie invitată, ca în acțiunea lor comercială să se conforme intereselor bisericii, de a nu primi spre tipărire respective de a desface atari lucrări, cari ating învățătura bisericești și prestigiul autorității bisericești și a organelor sale.

3. Tipografia diecezană să fie invitată ca, cu concursul Veneratului Consistor, să îngrijască, pe lângă fixarea unor onorare convenabile, de înfiriparea unei biblioteci poporale ieftine cu tendență creștine, spre a se desface în sinul credincioșilor noștri pe calea colportajului de pe amvon și la ori cari alte prilejuri potrivite.

4. Consistorul eparhial, în toate cazurile ce le află de bine, să intervină și la organele de guvernament ale Statului, pentru suprimare publicațiilor de tipar antireligioase, de orice natură, prin cari se subminează instituțiunea și autoritatea bisericească și se prumovează desfrăul social ivit și, când o găsește de bine, să ceară și scutul forurilor justițiare.

Despre rezultatul demersurilor în toate aceste direcțiuni Consistorul să raporteze proximei sesiuni sinodale.

Se predă comisiunii organizatoare și bisericești.

(Va urmă)

Nr. 10/1922.

Convocator.

Onorați Frați în Domnul, preoți de orice treaptă și diaconi, de pe teritoriul Veneratului Consistor eparhial ort. român din Arad, sunt convocați prin aceasta la

adunarea generală a Secției Arad,

ca parte integrantă a Asociației „Andrei Șaguna” a clerului mitropoliei ort. române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, — pe ziua de *Joi în 19 Mai (1 Iunie) a. c.* aici în Arad.

Adunarea se va începe la sf. Catedrală, la ore 7 $\frac{1}{2}$ a. m. cu serviciu divin în sobor: sf. Liturghie, cu Chemarea Duhului sfânt și cu predică ocazională.

Deliberările vor urmă să se țină, *în sala mare a județului Arad*, la ora 10 a. m., cu următorul program:

1. Cuvânt de deschidere din partea preșidentului secției.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul despre hotărârile ultimului Congres preoțesc.
4. Raportul despre activitatea secției în ciclul trecut.
5. Cuvânt despre importanța și necesitatea organizației Clerului nostru.
6. Raport despre membrii Asociațiunii Clerului.
7. Raport despre incasări.
8. Propuneri.
9. Restaurarea secției pe noul ciclu 1922--5.

Eventuale propuneri sunt de a se înainta în scris preșidentului secției, cel puțin cu 24 ore mai înainte de termenul adunării.

Membrii comitetului secției sunt convocați la ședință pe ziua de 18/31 Mai a. c., la ore 9 a. m.

On. Preoțime este invitată să se prezinte *în preziua adunării secției, la o conferință prealabilă*, ce se va ține în sala seminarială la ore 8 $\frac{1}{2}$ seara.

Arad, la 3/16 Mai 1922.

Dr. Gh. Ciuhandu,

Președintele Secției Arad

Cuvânt de deschidere la conferința desp. Asoc. preoțești din Radna.

(Urmare și Fine.)

Iubiți frați! După aceasta scurtă deviere, să intrăm în „medias res”. Să'mi dați voie a desfășura în scurte cuvinte necesitatea mărturisirii preoților și în urmă avantajile morale, foloasele duhovnicești, ce rezultă din mărturisirea spontană, sinceră, completă, din examinarea minuțioasă a conștiinței, a acestui for intern, ce-și spune verdictul cu glas mai forte decât metalul și decât chimbulul răsunător.

Puterea legării și a deslegării ni s'a dat de sus. În virtutea acestei puteri administrăm păstorii sf. Taină, enunțăm sentințe de iertare, împăcare și îndurare. Aceasta o facem — s'o spunem drept — în cele mai multe cazuri — superficial, cu ușurință, fără scrupuli, ca de mântuială, ca să satisfacem unui obicei, — etapă pentru primirea sf. Euharistii.

Ne plângem, că penitenții nu-și deschid inima. Mulți n'am aflat misterioasa cheie, fără care nu poți intra, nu poți stăpâni suflete, altcum predispuse pentru mântuire. Apoi arta aceasta atât de grea nu se poate însuși decât încercând și la eul tău individual, examinându-te, ispitindu-ți temeinic și conștiința ta, ca să ajungi la convingerea, că între tine și Cer s'a deschis o prăpastie, ce nu poate fi nivelată decât numai prin recunoașterea inferiorității tale a micinii tale și a faptelor cari au depărtat dela tine pe bunul Dumnezeu, Duhul adevărului, care e pretutindeni, unde e chemat și plinește toate.

Vom reclădi deci edificiul moral, deteriorat de păcat, ca să putem pași cu vitejească rezoluție la luptă contra cărnii și a sângelui, contra poftelor și a dorințelor deșarte, împotriva curentelor ce subminează clădirea sufletească a evangheliei.

În nevoi, strâmtorări, primejdii și nenorociri Împăcăm ajutor de sus, împărtășim durerile noastre celor mai buni prieteni ai noștri, cari au suferit și au inimă și voință ca noi, spre a ne ușura și cât de mângâiați ne simțim când și alții împărtășesc durerile noastre. Apostolul Pavel zice: „Mărturișiți-Vă unul altuia, ca să vă vindecați”.

„Purtați sarcina unul altuia”.

Sub povara păcatului, cu remușcările și muștrările conștiinței, cel ce n'a căzut în văltoarea desperării ucigătoare, aleargă însătoșat după mântuire, să-și descarce sarcina grea a păcatelor în fața reprezentantului împărăției lui Dumnezeu, strigând: am greșit, roagă-te Tatălui din Cer pentru iertarea și reprimirea mea.

Suntem și noi expuși tentațiunilor, amăgirilor și căderilor de tot felul. După fiecare împărtășire e cu putință să greșim. E adevărat apoi, că prin rugăciu-

nile prescriere se mai ușorează conștiința noastră, dar câte odată simțim lipsă de ajutor, ca și alții cu aceeaș chemare ca noi să ne ajute cu rugăciunea. Marele apostol zice:

„Ajutorăți-ne și voi cu rugăciunea, ca de cătră multe fețe, darul ce este întru voi, prin mulți să se mulțumească pentru noi”.

Să ne facem înșine rechizitorul faptelor, revizind în trecutul nostru, ca să putem descoperi păcatele și greșelile, cu cari am mâniaț bunătatea Tatălui eeresc. Sf. și marele post ne ofere prilej spre aceasta.

Cât e de necesară mărturisirea noastră, se vede și din cuvintele ap. Pavel, I. Cor. 11. 28. „Să se ispitiască omul pe sine și așa să mănânce din pâne și din păhar să bea, că cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, judecată lui își mănâncă și bea, nesocotind trupul Domnului”.

Necesitatea mărturisirii o accentuează și pravila cea mare cu cuvintele:

„Și tuturor ne trebuie să ne pocăim . . . Arhiepiscopii, episcopi, preoți, călugări, bărbați, femei, mireni, pentru că toți am greșit și greșim. Mântuitorul a pășit în lume strigând:

„Pocăiți-Vă, că s'a apropiat împărăția Cerurilor!”

Marele Metropolit și canonist al bisericii noastre, Andreiu Șaguna, care își avea duhovnicul său, pe călugărul German, scrie astfel: „In tot anul, câte odată dator e a se ispovădui fiecare arhieru, preot, diacon, monah, în postul mare său în cele 7 săptămâni dela Paști până la Rusali, pentru că toți păcătuiim și numai unul Dumnezeu e fără păcat și așa fiind noi toți supuși patimilor și păcatuirii, toți suntem datori a ne curăți prin mărturisire și pocăință, ca se ne naștem din nou prin baia mărturisirii și a pocăinții”.

Porunca a IV. bis. obligă, pe toți creștinii a se mărturisi măcar odată într'un an! și vestitul canonist, episcopul Nicodim Miloș remarcă în scrierile sale necesitatea mărturisirii persoanelor din cler. Regulamentul de organizare al Asociației ne impune mărturisirea în nex cu misiunile interne pentru preoți și în cadrele conferinței de azi.

Ce foloase spirituale rezultă din aceasta atât pentru păstorii sufletești, cari își regenerează fondul spiritului, cât și pentru obștea creștinilor, e de prisos să mai accentuez.

Vom simți în ființa noastră renăscându-se un nou duh de viață, un duh stăpănitor, care ne sa îmbărbăta în misiunea sublimă, dar grea, a mântuirii sufletelor. „Dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețele, înfrânarea poftelor”, — aceste daruri cerești — și „roade ale Duhului sfânt” precum scrie apost. Pavel cătră Galateni, vor spori comoara noastră

sufletească și prin noi în turma încredințată purtării noastre de grijă.

Astfel din mărturisirea noastră conștiințioasă vor rezulta mari foloase duhovnicești pentru viața religioasă morală a credincioșilor, pentru sporirea binelui și lățirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

C. Popescu, preot.

Programa examenilor la școala normală ort. rom. din Arad la finea anului școlar 1921--22.

Luni 22 Maiu, 8—12 examen în scris din limba română cu elevii particulari din cl. VIII-a, 3—7 desemn și caligrafie.

Miercuri 24 Maiu, 2—12 cl. VIII. examen în scris din matematică cu elevii regulați și particulari. 4—6 din lucru manual cu elevii particulari.

Vineri 26 Maiu, 8—12 cl. VIII. examen în scris din limba franceză cu elevii regulați și particulari. 3—6 din cântare bisericească și tipic, muzică și gimnastică cu elevii ordinari și particulari și conferința pentru stabilirea rezultatului examenilor în scris și practice.

Sâmbătă 27 Maiu, 8—12, 3—6 cl. VIII. examen de clasă și de capacitate, de clasă cu elevii regulați și particulari.

Luni 29 Maiu, 8—12 examen în scris de capacitate din limba și literatura română.

Marți 30 Maiu, 8—12 examen în scris de capacitate din pedagogie.

Sâmbătă 17 Iunie, 8—12 cl. I. examen de clasă, 3—6 cl. II. examen de clasă.

Luni 19 Iunie, 8—12 cl. III. examen de clasă.

Marți 20 Iunie, 8—12 examen în scris din limba română, cu elevii particulari din clasa V—VII. din desterități, desemn, lucru manual și lucru de mână femeesc.

Miercuri 21 Iunie, 8—12 și 3—6 cl. V. examen de clasă cu elevii regulați și particulari.

Joi 22 Iunie, 8—12 cl. VI. examen de clasă și capacitate parțială cu elevii regulați și particulari.

Vineri 23 Iunie, 8—12 și 3—6 cl. VII. examen de clasă și capacitate parțială cu elevii regulați și particulari.

Sâmbătă 24 Iunie, 8—10 examen la șc. de aplicație.

Luni—Joi 26, 27, 28 și 29 Iunie, 8—12 și 3—6 examene orale de capacitate finală.

Direcțiunea instit. ped. teol.
ort. rom. din Arad.

INFORMAȚIUNI.

Inștiințare.

Se aduce la cunoștința celor interesați că **examele particulare la Institutul nostru teologic diecezan** se vor ține în următoarea ordine:

In 6/19 Iunie c. III.
In 8/21 „ c. II.
In 9/22 „ c. I.

Direcțiunea.

Cercul religios Pecica se întrunește la 12/25 Maiu a. c., sărbătoarea Înălțării Domnului, ziua eroilor, în frunța comună Semlac, cu următoarea programă: 1. Serviciu divin de dimineața (utrenie). 2. La orele 9^{1/2}, liturghie festivă în sobor cu preoții din cercul religios. 3. Predică despre însemnătatea sărbătoarei de preotul Iancu Ștefanuș președintele despărțământului. 4. Eșire la monumentul înălțat pentru eternizarea memoriei eroilor satului, parastas, sfințirea prin protoiereul Dr. Gheorghe Ciuhandu președintele secției, glorificarea eroilor prin preotul Ioan Popescu președintele cercului religios Pecica. 5. Masă comună. 6. În oarele postmeridiane petrecere populară cu cântări și jocuri naționale.

Apel. Rog toți colegii să binevoiască a aduce la cunoștința stuparilor din parohiile lor, că în ziua de 9 Iunie st. n. ore 11 a. m. vom ține o adunare în sala mică a județului Arad, pentru constituirea „Societății apricole din județ. Cu frățescă dragoste V. Felnecan, preot.

CONCURSE.

Pe baza rezoluțiunii V. Cons. de sub Nr. 674/922, prin aceasta se descrie concurs cu termen de 30 de zile în org. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Ghiroc, protopopiatul Timișoara.

Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune par. în extensiunea ei de astăzi.
2. Intravilanul (grădina) de lângă biserică.
3. Stolele legală.
4. Birul legal.
5. Bani pentru cvartir până când parohia va putea asigura locuință în natură respective casă parohială 300 lei anual.
6. Intregirea dotaciei preoțești dela stat.

Dela reflectanți se cere calificarea pentru parohia de cl. I. Alesul va suporta dările după beneficiul său și va avea se catihizeze la școlile din

loc. Recursele au se fie înaintate în termenul legal Prea On. of. protopopesc ort. rom. din Timișoara. Cei din alta dieceză vor putea recurge numai dacă au învoirea P. S. Sale D-lui episcop diecezan.

Data, din ședința Comitetului parohial din Ghiroc la 31 Ianuarie 1922.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* m. p. protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei vacante din Pătirș — ppresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 675/922 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial.
2. Una sesiune parohială în estensiunea cuprinsă în foaia catastrală.
3. Stolele legale.
4. Birul legal în naturalit.
5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul e îndatorat a soivi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza la școala confesională din loc.

Parohia este de clasa a III-a dela reflectanți se pretinde calificare recerute pentru asemenea parohii.

Recursele ajustate cu documentele recerute și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci și adresate Comitetului parohial din Pătirș au a se subșterne în termenul concursual P. On. oficiu ppopesc din Lipova, iar reflectanții pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii au să se prezinte sub durata termenului concursual în sf. biserică din Pătirș în vre-o Duminecă ori sărbătoare spie a-și arăta desțeritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi ppresbiteratului tractual, că posed calificarea prescrisă, iar cei din alta dieceză, că au înalta incuviințare a P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea reflecta la acea parohie.

Pătirș, din ședința Comitetului parohial gr. or. rom. ținută la 31 Ian. 1922.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protopresbiter tractual.

—□—

3—3

178/922.

Pentru îndeplinirea parohiei Grocna din ppresbiteratul gr. ort. rom. al Hălmagiului devenită vacantă prin repausarea parohului Teodor Bodea, conform dispozițiilor Ven. Consistor de Nr. 500/1922, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție acestuia în foaia of. „Biserica și Școala”.

Parohia e de clasa I.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune de pământ par. în estensiunea sa de azi, de după care dările publice și ecvivalentul va avea să le solvească beneficiantul paroh.

2. Dreptul de pășunat aparținător sesiei par.

3. Grădina parohială.

4. Casa parohială nu este.

5. Birul parohial câte 30 litre cucuruz sfărmat de fiecare număr de casă locuită.

6. Stolele legale.

7. Intregirea dotației dela stat.

Dela reflectanți se cere cvalificația normată prin concluzul Nr. 48/910 a Sinodului eparhial. Parohul ales va fi îndatorat să catehizeze — fără alta remunerație — la școalele din loc de orice caracter și categorie.

Rugările de concurs ajustate cu toate documentele prescise și eventuale atestate de serviciu — (iar cei din alta dieceza vor alătura și un act de legitimare dela Ven. Consistor de respective P. S. S. Dl Episcop dieceza, că au îndreptățirea de a recurge la aceasta parohie), — adresate Comitetului parohial gr. or. rom. din Crocna sunt a se înainta oficiului protopresbiteral din Hălmațiu în termenul sus indicat. Concurenți după ce vor dovedi ppresbiterului, că au cvalificația prescisa și îndreptățirea de a recurge la aceasta parohie, pe lângă strictă observare a §§-ului 33. din Regulam. p. par. să pot înfațisa în sf. biserică din loc, spre a cânta oficia și predica spre a se face cunoscuți astfel poporului.

Din ședința Comitetului parohial ținută la 15/28 Ianuarie 1922.

Pavel Hălmațian, m. p.
preș. com. p.

Aurel Hălmațian, m. p.
notar.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar*, s. s. protopresbiterul tractului.

—□—

2—3

244/922.

(Repetit).

Pentru îndeplinirea parohiei gr. ort. rom. din Iosași cu filia Iosașel, din protoprezbiteratul Hălmațiuului, se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariția acestuia în „Biserica și Școala”.

Parohia e de clasa II.

Emolumentele sunt:

1. Sesia par. în estensiunea sa de azi și o grădină paroh. de după care dările publice și ecvivalentul va avea să le solvească beneficiantul paroh.

2. Birul parohial de fiecare număr de casa locuită câte 30 litre cucuruz sfărmat, atât din matră cât și din filie.

3. Stolele legale.

4. Casa parohială nu este.

5. Intregirea dotației dela stat.

Alesul paroh va fi îndatorat să catehizeze la școalele din parohia sa fără alta remunerație.

Reflectanți sunt poftiți, că recursurile lor să le înainteze pe calea oficiului protopresbiteral gr. ort. rom. din Hălmațiu, adresate Comitetului parohial din Iosași-Iosașel, ajustate conform regulamentului, iar cel din alte dieceze și cu legitimația de îndreptățire dela Ven. Consistor resp. dela P. S. S. Dl Episcop diecezan din Arad. Concurenți sunt poftiți, că cu știerea și învoirea prealabilă a ppresbiterului tractului și observarea strictă a §-ului 33. din Regulam. p. par. să se prezenteze sub durata concursului în bisericile din parohia matră și filie spre a cuvânta, respective a oficia făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetul parohial din Iosași-Iosașel.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, ss. ppresbiter tractual.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante (a doua) din Nădab (jud. Arad), se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiul constă din:

1. Una sesie parohială cu un întravilan par.

2. Dreptul de pășunat aparținător sesiei.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Intregirea dotației preoțești dela stat.

Alesul preot este obligat: a-și plăti toate dările după beneficiul său, și a catehiza fără onorar spețial dela parohie, la școalele din comună, unde va fi ordonat de superioritatea sa.

Parohia e de clasa primă. Dela recurenți se cere cvalificația normată în concluzul Nr. 84/1910 al Sinod, eparhial.

Reflectanții din alte dieceze, numai cu învoirea Ven. Consistor diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopulul concernent îndreptățirea și cvalificația cerută pe lângă observarea strictă a dispozițiilor din §. 33 din Regl. par. se pot înfațisa în sf. biserică din Nădab spre a cânta oficia și a cuvânta precum și spre a face cunoștința alegătorilor.

Rugările de concurs ajustate cu documentele necesare și cu atestat de serviciu de până acum, se vor nainta în termenul concursual protopopulul ort. or. român din Chișineu (jud. Arad).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Dimitrie Barbu*, m. p. protopopul Chișineului.

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Cenzurat: **V DÂRLEA**